

VARGA LÓRÁNT

KÖVEL, KŐ NÉLKÜL

dráma két felvonásban a Makkosmária kegyhely 280 évéhez

2011 tavasz

SZEREPLŐK

TRAUB PÉTER

TRAUB JÁNOS

FALCONERI

REMETE ANTAL

TRINITÁRIUS ATYA

FERENC SZERZETES

OSZTRÁK TISZTVISELŐ

PÁTER ULRIK

IMÁDKOZÓK

ÉVA

MILLER JÓZSEF

ÁGNES

SZERVITA ATYA

RENDŐR

TANÁRNŐ

FIÚ

LÁNY

I. FELVONÁS

1. jelenet

Színhely: Budakeszi falva fölötti szőlős. Idő: 1731. Két szőlőműves [TRAUB JÁNOS, TRAUB PÉTER] igyekszik felfelé a hegyoldalban. Testvérek. A fiatalabb [TRAUB JÁNOS] elől lohol, bátyja alig tartja vele a tempót. A kora délutáni meleg megizzasztja őket.

TRAUB PÉTER Állj már meg az Isten szerelmére, János! *(lihegve megáll)*
Úgy is elkéstünk. Ha itt halok meg a szőlő tövében, attól még nem lesz kész előbb a munka.

TRAUB JÁNOS Nem kellett volna lemennünk. Én mondtam, hogy maradjunk fent. Annyi a dolog, hogy alig látszunk ki belőle, mi pedig a faluban sétálgatunk.

TRAUB PÉTER Anyánk hívott, Apánk küldött.

TRAUB JÁNOS A szőlő pedig vár.

TRAUB PÉTER *(legyint)* Túl fiatal vagy még. A szőlő türelmes egy jószág. Ha kell napokig, hetekig, sőt évekig is képes várni, csak te nem. Nem a szőlőnek van dolga veled, hanem neked van dolgod a szőlővel. De ezt majd az idő magyarázza el, nem én, sem Apánk, de még Anyánk sem. Vannak dolgok, amiket nagyobb hatalmak képesek csak az ember fejébe verni.

TRAUB JÁNOS Ezt majd mondd el a grófnak is. Ő elég nagy hatalom.

TRAUB PÉTER Ha kell, elmondom. Elmondom, hogy Anyánk beteg, azt is, hogy legjobb embere leküldte két fiát a faluba segíteni. Ha nem érti meg, akkor...

TRAUB JÁNOS *(bátyja szavába vág)* Akkor majd a küszöböt esszük egész télen.

TRAUB PÉTER Ettük már a küszöböt korábban is, de Anyánkat még soha nem gyászoltunk, hála Isten. *(az ég felé néz, kezét is arra lendíti)*

TRAUB JÁNOS Anyák beteg, ez igaz. Segíteni kellett neki. Ez is az. De miért nem Apánk ment le hozzá? Ketten többet és jobban bírunk a munkából, mint ő. Nem volt ez jó sehogysem.

TRAUB PÉTER Apánk tudja, miért.

TRAUB JÁNOS Apánk tudja, apánk tudja. Ezt szajkózod, mióta élek. És ha Apánk már öreg? Ha nem jól látja a dolgokat? Ha nekem volt igazam? Mi van akkor, ha mégsem tudja? Ha már homályos a szeme és kopik az esze? A múltkor sem volt igaza Anyánkkal szemben. Nekem is van eszem. Használok is. Miért kisebb ez, mint az?

TRAUB PÉTER Nem kisebb, csak más.

TRAUB JÁNOS *(hevesen)* Más? Hol a másság? Tán nem ugyanazt a világot látja ő is, én is? Neki is zöld a szőlő, mint nekem. De az ő szeme az évek alatt megsürkült, míg ez enyém még tiszta. Ez a különbség. Meddig mondja még, mit kell tennünk, merre kell mennünk? Te már szinte házas vagy, és én sem állok messze tőle. Majd akkor is megmondja, mi merre? Meddig tart még a „fiú szaladj ide, szaladj oda”?

TRAUB PÉTER Amíg egyszer majd azt hallod, hogy nem hallasz semmit.

Csendben vannak egy ideig. JÁNOS leül, és követi őt PÉTER is.

TRAUB PÉTER Apánk jót akar. Megmondja, amit tud, és amit jónak tart. Nem tesz mást, mint amit te teszel majd a gyerekeiddel. Ez a dolgok rendje. Van úgy, hogy igaza van, van úgy, hogy nincs. Nem azért engedelmeskedsz neki, mert mindig igaza van, hanem azért, mert ő az Apánk.

TRAUB JÁNOS De így nem az én életemet élem, hanem az övét.

TRAUB PÉTER Amíg az ő életében vagy, addig igen. De rosszul látod. Apánknak is volt egy apja, és annak is, és annak is. A te gyerekednek te leszel az apja és az ő gyerekének az lesz az apja. Mindegyik saját életét éli, de eközben átadja azt, amit megtanult az apjától.

TRAUB JÁNOS: Tehát apám azért küldött le minket, mert Ádámtól ezt tanulta. Ádámnak pedig Isten mondta.

nevetnek

TRAUB PÉTER Apánk azért küldött le, mert így látta jónak. Tudja, hogy a gazda miért haragszik meg jobban. Azt is tudja, hogy mi visszaérünk még a munkába, ő nem jutna már fel ide estig. Azt is tudja, hogy ő meg tud védeni minket, de mi nem tudnánk mit mondani a gazdának. Ezt mind Apánk tudja. Lehet, talán rosszul.

Ne csak a tavaszt, és a nyarat lásd, hanem azt, ami mozgatja azokat. Az akaratot. A szándékot. A törvényeket. Ne csak apánk konok szavait halld, hanem az okot, ami kimondatja azokat. A világ dolgai mögött ott van a lényeg. Az, ami értékesebb a tárgynál.

TRAUB JÁNOS

(legyint) Ha annyira értékes, miért nem látszik?

TRAUB PÉTER

Mert hatalmasabb nála. Ami látszik, az egyszer szétesik, elrohad, elporlik, legyen az bármilyen kemény. Egy látható dolog sem irányíthat mindent, hiszen amikor megszűnik, akkor mi lenne a világgal? Az, ami a szőlőt, az esőt, a lábunkat, Apánk szavait irányítja, hatalmasabb a testnél, ezért nem látható.

TRAUB JÁNOS

De ha nem látható, akkor te miért keresed?

TRAUB PÉTER

Mert ha keresed, akkor megmutatkozik. A lényeg nélkül nincs semmi, tehát mindenben ott leled. De keresni kell. Ha nem keresed, nem látod meg.

TRAUB JÁNOS

(feláll) Keresem én, bátyám, de míg dolog van, addig jobb, ha azzal törődünk először. Jobb először kapálni és csak utána nézni a kapa mögé. Már nagyon késünk. Indulnunk kell.
(kezet nyújt és felsegíti bátyját)

TRAUB PÉTER

(feltápaszkodik) Keresd meg Apánkat is. Fent van a szőlő tetejénél. Én lemegyek a présházhoz.

TRAUB JÁNOS

Akkor te erre, én az erdön át *(arra mutat, amerre eddig igyekeztek.)*

TRAUB PÉTER

János, azt akarom, hogy boldog légy. Kérlek, keress!

TRAUB JÁNOS

Eszemben tartom.

Búcsút intenek egymásnak. Érzékeny pillanat. TRAUB PÉTER kisiet a színről, TRAUB JÁNOS hosszú ideig néz utána. Szemével követi bátyját, érzi, hogy bár nem kért, kapott tőle valamit. Némi idő elteltével ő is kisiet a színről.

Zene szól (Handel Messiásából a Pastoral szimfónia) TRAUB JÁNOS újra belép a színre, mintha egy erdei úton kanyarogna. A színpadon egy fa áll. Ágai kesze-kuszán töviskoszorút formálnak, a fán a koszorú formálta ágak alatt egy fényes, aranysárga folt világlik fel, amely így egyértelműen Jézus arcára utal. TRAUB JÁNOS megtorpan. Némán áll a jelenés előtt. A folt idővel eltűnik, csak az ág

marad. TRAUB JÁNOS odalép az ághoz, megérinti a koszorút, mintha nem hinné, hogy látott valamit. Körbenéz, de nincs a környéken senki. Tovább siet.

2. Jelenet

A háttér sötét, indifferens, a színpad előtere jól megvilágított. A megvilágított terület hátsó felében egy festőállvány áll, rajta egy tájkép. A színpad szélén üres szék áll.

SZOLGÁLÓLÁNY siet be. Tétován követi őt TRAUB JÁNOS. Megilletődött a környezettől.

SZOLGÁLÓLÁNY

A mester mindjárt érkezik. Addig tessék várni!

JÁNOS csendben álldogál. Kezében kalapját gyűrögeti. Úgy érzi, mintha egy templomban lenne, és ott is van, ha látogatásának célját tekinti.

FALCONERI

(érkezik) Mit parancsol?

TRAUB JÁNOS

Egy festményt szeretnék vásárolni önnél. Azt mondják, hogy a mester csodálatos képeket fest.

FALCONERI

Azt is mondják, hogy nem szokta odaadományozni a képeit? Áruk van ám, nem kevés.

TRAUB JÁNOS

Tudom uram!

FALCONERI

Olyan áruk, amit nem szoktak kifizetni a magad fajták.

TRAUB JÁNOS

Én kifizetem.

FALCONERI:

Értem. *(egy ideig csendben méregeti a férfit)*. És hová teszed a képet, ha megveszed, fiam?

TRAUB JÁNOS

Szent helyre.

FALCONERI

Templomba? Miért nem ezzel kezded? Küldött valaki? Melyik templomnak lesz?

TRAUB JÁNOS

Nem küldött.

FALCONERI

A faludnak vásárolod? Merre laksz?

TRAUB JÁNOS

Közel Budához. Át a hegyen.

FALCONERI

Mekkora a templom? Oltárhoz kell a kép?

TRAUB JÁNOS Nincs templom.

FALCONERI Mikor lesz kész? De nehéz belőled kihúzni a szót, jóember.

TRAUB JÁNOS a fejét vakargatja. Nem akar megszólalni, de tudja, hogy beszélnie kell, mert így nem fog dűlőre jutni.

TRAUB JÁNOS Az én dolgom.

FALCONERI *(felemeli a hangját, látszik rajta a türelmetlenség) Ide figyelj, fiam! Csak úgy nem adok el képet senkinek. Ha tudod, hogy mit akarsz, és hajlandó vagy beszélni, akkor gyere vissza. Nincs pazarolni való időm. Áldjon az ég! *(megfordul és menne kifelé, de JÁNOS megköszörüli torkát és határozottan elé áll)**

TRAUB JÁNOS Mester! Egy képért jöttem. Olyan képért, ami igaz. Én veszem, de nem nekem kell, hanem Neki. Tiszteletből veszem, hálaából.

FALCONERI Kinek veszed? Melyik uraságnak?

TRAUB JÁNOS Úrnak lesz, nem uraságnak.

FALCONERI Mégis templomba szánod.

TRAUB JÁNOS *(hallgat, mintha erőt gyűjtene, aztán belefog) Nem templomba, egy fára, kint a falum fölött, a szőlős és az erdő határába.*

FALCONERI Játsszol velem, fiam.

TRAUB JÁNOS *(alázattal) Nem uram. Esküszöm. Láttam őt, a Megváltót, éppúgy, ahogy magát. Egy fában volt, töviskoszorú alatt, szenvedve. Megijedtem, és nem is hittem az egészet, de mégsem tudtam elfeledni. Az ilyet nem lehet elfeledni. Talán azért láttam, mert akkor valóban kerestem. Nem hiszem, hogy érdemes lennék rá. Nem vagyok olyan jó. Az sem igaz, hogy túl buzgó volnék a hit dolgaiban. Megteszem, amit kell, mint mindenki. Papnak kellett volna látnia, szent embernek. Élnek arra remetéik, nekik kellett volna találkozniuk Vele. De én voltam ott. Talán, mert akkor éppen kerestem, ahogy a bátyám mondaná.*

FALCONERI Kerestél?

TRAUB JÁNOS A Láthatatlant.

FALCONERI Nem értem. Kit láttál hát? Ördög volt?

TRAUB JÁNOS A Megváltó volt. Nem mertem szólni róla. Egészen eddig nem mertem. Ki vagyok én, hogy megjelenjen előttem? Senki. Bátyám is jobb érdemelte volna, mintsem én. Nem is hittem el.

FALCONERI Akkor mit keresel itt?

TRAUB JÁNOS Hálából jöttem. A jelenés után történt.

FALCONERI Újból megjelent?

TRAUB JÁNOS Megmentett. Rá három nappal, éppen Vasárnap estéjére beteg lettem. Másnapra nem tudtam lábra állni. Vert a láz, gyötört a hideglelés. A vajákos azt mondta, hogy ő itt semmit nem tehet. Három napig alig voltam eszemnél. Nem ettem. Anyám sírt, Apám nem beszélt. A láz csak nem akart lemenni. Rémeket láttam. Az ablak fekete árnyakkal telt meg, sötéten kornyadozó rémek akartak rám törni, hogy elvigyenek. Úgy féltem, hogy eszem vesztettem, de nem tehettem egyebet, mint vártam, hogy valaki elvigyen, vagy föl vagy le. Már mindegy volt. Fájt bőrömön a dunyha, fejem alatt a párna. Vinnyogtam, mint a beteg kutya. Negyednapra láttam a papot is, amint Apámmal beszél. Kint álltak az udvaron. Az ég olyan szürke volt, mintha ólomból lett volna kiöntve. Bármikor a földre zuhanhatott. Akkor emlékeztem. Apám arca csalogatta elő belőlem, még most is így hiszem. Szemem előtt megjelent a kép, a fa aranyló látványa, rajta a Megváltó fájdalmas arca. Úgy hittem, talán itt van az utolsó perc, és örültem, hogy nem az éjszakai rémek szorítanak karjukba. Ha hívott volna a kép, mentem volna, de nem hívott, csak ragyogott. És én elszégyelltem magam. Úgy szégyenkeztem, hogy még testemről is megfeledkeztem. Hát ki vagyok én? Hogy lehettem ilyen büszke, ennyire ostoba. Hogy nem borultam azonnal térdre ott az erdőben, és kezemet összetéve nem mondtam el a rózsafüzért? Hogy mehettem dolgomra azután, hogy láttam, amit láttam? Vétkeztem és most kapom a büntetésem. Végre világossá vált minden. Lázás testemben, halálos ágyamon megfogadtam, hogy ha talpra állok, illőn megköszönöm az ajándékot. Hálát adok annak, hogy láthattam és annak, hogy még életemben hálát adhatok. Ezért vagyok itt. Apám, Anyám, Péter bátyám segített, hogy itt lehessek. Tessék! *(markában két forintot nyújt a festő felé)*

FALCONERI nem válaszol azonnal. Megérzi a férfi elszántságát, és azt, hogy az előbb elhangzott beszéd nem szónoklat, hanem az igazság.

FALCONERI Igaz kép kell hát, fiam?

TRAUB JÁNOS Olyan, ami megmutatja a Mindenható láthatatlant.

FALCONERI Ülj le, míg nem jövök. Kérsz valamit? A lány hoz ételt, ha éhes vagy.

TRAUB JÁNOS Nem vagyok éhes, uram.

FALCONERI kisiet. JÁNOS a székhez lép és félve leül a szélére, de annyira feszéjezve érzi magát, hogy végül feláll. FALCONERI megérkezik. Kezében két kép van.

FALCONERI Válassz, fiam. Bármelyiket odaadom. *(az elsőt JÁNOS felé nyújtja, aki félve veszi el)* Ezt a képet egy gróf házi kápolnájába festettem, de nem fizették ki.

JÁNOS nézegeti a képet. Tetszik neki, de nem mond semmit.

FALCONERI Jól van fiam, látom, amit látok. Itt van a másik. *(Kiveszi JÁNOS kezéből a képet és a másikat egyenesen az állványra teszi.)*

A kép a Gyermekeit tápláló Szűzanyát ábrázolja. Arany fényben ragyog, éppúgy, mint az erdei jelenés. JÁNOS szólni sem tud a meghatódottságtól. Ugyanazt a fényt látja, mint az erdőben.

TRAUB JÁNOS *(suttogja)* A Láthatatlan.

FALCONERI Szent erő van benne.

TRAUB JÁNOS *(izgatott)* Mennyibe kerül? Két forintom van.

FALCONERI Sok pénz az a magadfajtának.

TRAUB JÁNOS De kevés a köszönethez.

FALCONERI *(mosolyogva)* Egy forint az ára. *(JÁNOS tiltakozni akar, mert jogosan úgy érzi, hogy sokkal többbe kerül a kép, de FALCONERI felemeli a kezét, mielőtt JÁNOS bármit mondhatna)* Ennyibe kerül. A többiből építs fölé tetőt, mert az esőtől és fagytól hamar tönkremenne.

TRAUB JÁNOS *(nem veszi le szemét a képről, így hálálkodik és hajlong)* Köszönöm! Köszönöm! Köszönöm!

FALCONERI Ne nekem köszönd! Annak, akit láttál. Minden neki köszönhető. Ez a kép is, a festék is, az egészséged is. Minden csak kölcsönbe van. Minden.

3. Jelenet

Helyszín: Erdő a jelenés tölgyfájánál. A fán ott függ FALCONERI festménye. Mellette kis kápolna. A kápolna előtt egy remete szorgoskodik. Neve ANTAL. Éppen a fa körül elhelyezett virágokat és leégett gyertyákat rakosgatja. Nem veszi észre, hogy egy TRINITÁRIUS szerzetes sétál a kápolna felé, majd mikor odaér, csendben szemlélődik. ANTAL nem veszi észre, csak akkor, mikor felegyenesedik teendőjéből és megfordul.

- ANTAL *(felkiált)* Jaj!
- TRINITÁRIUS *(mosolyog)* Ennyire nem vagyok ijesztő.
- ANTAL *(mélyen meghajol a szerzetes előtt)* Bocsásson meg, atyám! Megijedtem.
- TRINITÁRIUS Az emberi dolog. Remete vagy, ugye?
- ANTAL *(bólint)* Antalnak hívnak.
- TRINITÁRIUS Elődödtől kaptad, vagy annak születtel?
- ANTAL Apám adta.
- TRINITÁRIUS Látom, megbecsülöd, így is úgy is.
- ANTAL Igyekszem.
- TRINITÁRIUS Hát ez az a tölgy? *(a fához lép, a képet nézi rajta, keresztet is vet)*
- ANTAL Ez, atyám! Ketten őrizzük és tarjuk rendben Ádámmal.
- TRINITÁRIUS Nagy név az is. Jó ennek a környéknek, ha ilyen őrzői vannak.
- ANTAL *(kissé zsörtölődve)* Remeték vagyunk, bár mostanában inkább templomszolgák. Sokan járnak errefelé, mióta Traub János meglátta itt a Megváltót.
- TRINITÁRIUS És ez baj?
- ANTAL *(meghajolva, de nem alázkodva)* Nem, atyám, nem erről van szó. Magunk vállaltuk és megteszünk mindent, amit kell. Csak éppen nem ezért jöttünk ki ide az erdőre. Aki egyedül akar élni, hogy megismerje végre a csendet és mögötte azt, aki megteremtette a hangot, az nem szívesen lakik szüntelen búcsúban.

TRINITÁRIUS Költözz hát el, ha zavar.

ANTAL Nem erről van szó. Zsörtölődöm csupán. A kényelmem még így vagyontalanul is hatalmas. Bocsásson meg érte! (*letérdel*)

TRINITÁRIUS Ha ekkora lenne a világ legnagyobb bűne, ez már maga lenne a Paradicsom. (*mosolyog ANTAL fejére teszi a kezét*) Kelj csak fel! Mindennap búcsú, így mondtad? Hát ennyien jönnek?

ANTAL (*felállva*) Annál többen. Minden nap. Emberek, asszonyok, gyerekek. Korábban is jártak erre, de mióta a veszprémi püspök kivizsgáltatta az esetet és engedélyezte a kép nyilvános tiszteletét, azóta se vége se hossza a sornak. Én csak estefelé térdelek le itt, amikor már nyugalom van. Olyankor a legszebb az erdő. Páty felől besüt a lemenő nap, és Mária aranyban tündököl.

TRINITÁRIUS És a kápolna?

ANTAL A népek hordták össze. Maga Traub János kezdte el építeni, aztán egyre többen segítettek neki. Mióta áll, kincstárnok vagyok.

TRINITÁRIUS (*meglepődve*) Kincstárnok?

ANTAL Az. Az emberek megbíznak bennem, és pénzt adnak, hogy szépüljön a kápolna, legyen benne gyertya, rend a környékén, legyen óva, védve, ha nagy a hó, vagy sok az eső. Pénzt adnak. Nekem, aki mindenét odaadta, hogy ne legyen semmije. Hát milyen dolog ez?

TRINITÁRIUS Csoda dolog! Tán nem bíznák rád, ha palotád lenne. Ez az egyik legnagyobb csoda itt a földön. És mit kezdesz a pénzzel?

ANTAL Gyűjtöm, és ha összegyűlik valamennyi, leviszem a faluba, hogy ha egyszer Istennek nagyobb háza lesz, legyen miből felépíteni.

TRINITÁRIUS Már nem sokáig kell várnod.

ANTAL Hogy érti ezt, atyám?

TRINITÁRIUS A trinitárius rend hamarosan templomot épít ide.

ANTAL Ide?

TRINITÁRIUS Közel ide. Lejjebb, ott ahol a szőlő végződik (*hátra mutat*)

(csendben állnak a kép előtt)

- ANTAL Kő lesz a fa helyett.
- TRINITÁRIUS Sajnálod?
- ANTAL A fát? Sajnálom. Kivágják majd, ugye?
- TRINITÁRIUS Ki. Bekerül a templomba a képpel együtt.
- ANTAL Ha tehetném, megvédeném a fát. Nem véletlen, hogy ott jelent meg a Megváltó. A fa megkeményedik, kihal, ha nincs gyökere. Én tudom, itt élek közöttük.
- TRINITÁRIUS A kő is szétesik egyszer, mint ahogy te is porrá válsz. Antal, nem látod jól. Amikor ezt a fát kivágják és elhelyezik az oltár előtt. Átváltozik. Más lesz a lényege. Többé válik. Hitté. Olyan anyaggá, melyet közvetlenül érintett a Teremtő, és amely ez által példává válik, mint ahogy az ima sem szavak kazla, hanem több annál. Ez a fa, míg a többi között áll, társai körében, nem válhat azzá, amivé az Érintés után vált, mert nem különbözik a többitől. Ki kell emelni a többi fa közül. Látszania kell, hogy az emberek közelebb léphessenek hozzá. Láthassák. Védeni kell a változástól. Testét fel kell áldozni azért a jelért, amit hordoz.
- ANTAL Meg kell halnia hát?
- TRINITÁRIUS Mindenki meghal. Ez csak idő kérdése. Ez a fa meghal, hogy mások számára az öröklétet hirdesse. Így lásd! Hamarosan templom áll majd itt, és éppen ennek a fának a törzse teszi majd azzá. A fa halála adja majd az alapot a kőnek.
- ANTAL De a templom is leomolhat. Maga mondta, Atyám, hogy a kő is elporlad. Akkor mi lesz? Mi lesz, ha csak kivágott fa és leomlott kő marad?
- TRINITÁRIUS *(nevetve)* Borúlátó vagy Antal. Talán ezért választottad a remeteséget.
- ANTAL Meglehet.
- TRINITÁRIUS Miért jönnek ide a fához imádkozni, Antal?
- ANTAL Mert itt jelent meg Krisztus Traub Jánosnak.
- TRINITÁRIUS Úgy van! Azért jönnek ide, mert történt valami, ami megerősítette őket. Nem a fáért jönnek, Antal, hanem a hitért. Azért, mert olyan dolog esett meg itt, ami messze túl van

minden fán és minden kövön. Azért látogatnak fel ide nap-
mint nap kérésekkel, imádságokkal, hálával, mert itt esett
meg a por és hamu világában valami, amit nem érint a por és
nem válik hamuvá. Ebben hiszünk. Azért zarándokolnak ide
ezrek, százezrek, ha áll a templom, mert elhírlik majd, hogy
itt anyaggá vált a fény, testté a testetlen. És ez megerősíti
majd az embereket hitükben, mert itt megláthatják a
megláthatatlant. Hát nem éri meg ezért kívágni a fát, hogy
hitté váljon? Nem éri meg templomot építeni köréje, hogy az
emberek megmutathassák hitüket? Minden szent hely ablak.
Ablak arra a világra, ahová vágyunk, ahol a test nem hal meg,
és szellemünk örökké él.

ANTAL

Értem, atyám!

TRINITÁRIUS

Készülj, mert itt a gróf segítségével nemsokára templom áll,
és még többen jönnek majd ide, hogy benézessenek azon az
ablakon és megszólíthassák a Mindenhatót kéréseikkel,
imáikkal. Ilyen az ember.

ANTAL

Igen, atyám! Mikor kezdik az építkezést?

TRINITÁRIUS

Óbudán megépült a templomunk és kolostorunk. Már
tavasszal itt leszünk. Két év, az adományok, és a gróf
segítségével hamarosan állni fog. Mondhatod mindenkinek.
Helye lesz az imádságnak.

4. Jelenet

*A Makkos Márián épült templom oltára előtti rész. Idő: 1783
A háttérben a kivágott tölgy, és Falconeri képe. Az oltár előtt
egy szerzetes térdel, neve FERENC, imádkozik.*

FERENC

Fogolykiváltó Boldogasszony,
oldd meg szívemnek láncait,
hogy végtelenbe szállni tudjon,
és megtalálja azt, akit
mindig kívánt és mindig szomjazott,
még akkor is, ha más után futott...

*A színre belépő KÉT OSZTRÁK TISZTVESELŐ és a kolostor
vezetője PÁTER URLIK megzavarják az imádkozó
szerzeteset, aki némán folytatja az imát.*

TISZTVISELŐ *(beosztottjának)* Kezdje az összeírást! Ha itt végzett, akkor folytassa a sekrestyében. Részletes listát kérek, ne hagyjon ki semmit.

PÁTER ULRIK Adjon időt! Könyörgünk!

TISZTVISELŐ Könyörgött már eleget, pénzért. Most mi vesszük el azt.

PÁTER ULRIK Miért? Mit vétett ez a templom? Mit vétett maga ellen bármit is a rend?

TISZTVISELŐ Nem ellenem. Az állam szerint, a császár szerint. Én csak az állam része vagyok. Teszem, amit kell.

PÁTER ULRIK Akkor tegye később. Ha ad egy kis időt, jobban felkészülünk.

TISZTVISELŐ Pontosan tudta, hogy bekövetkezik. Így jártak a bencések, a klarisszák, a ferencesek és a többiek. Mit hitt? Hogy ha őket nem védi Isten, a maguk rendjét megvédi? Azt ajánlom, pakoljon gyorsan, mert két héten belül itt árverés lesz.

PÁTER ULRIK Mit árvereznek el? A padokat? Az imakönyvet? *(körbemutat és elkezdésében nevetni kezd)*

TISZTVISELŐ Azokat is. Mindent, amit összeírunk. A berendezés nem kell az uralkodónak, mit kezdene szuvas szószékekkel, és moly rágta imakönyvekkel?

PÁTER ULRIK Akkor mi kell neki? A köpenyem, hogy ne fázzon?

TISZTVISELŐ Ne ízetlenkedjen, atyám! Még baja esik. Ha velem beszél, akkor a császárral beszél. Nem a köpenye kell, nyugodjon meg, azt magán tarthatja. Az kell, amit összegyűjtöttek. Az a rengeteg pénz, amit a törököknek, tatároknak és ki tudja, kiknek adnak oda ajándékba.

PÁTER ULRIK *(hevesen)* Ajándékba? Foglyokért. Keresztényekért. Katonákért, gyerekekért, akik börtönben vagy egy gályán haldokolnak. Látott már gályát, uram?

TISZTVISELŐ Nem, és nem is érdekel. Engem csak a parancsom érdekel.

PÁTER ULRIK Örüljön neki, hogy a parancsa ide vezette, Buda alá, Makkos Máriára és nem a török birodalom határára, mert onnan könnyen kerülhetett volna gályára. Tegye össze a kezét és köszönje a jó szerencséjét! Köszönje meg, hogy nem egy török ostor nyaldossa a hátát és nem ahhoz imádkozik, hogy meghalhasson végre. Örüljön, hogy itt van, és a rendet rabolja és a nép templomát árverezi.

TISZTVISELŐ Hát akkor majd idejönnek megint templom nélkül is. Mit bánja azt? Maga mondta, nem a temploméért, nem a szerzetesekért jönnek, hanem a kép miatt. Hol is van? Az ott?
(a kegyképre mutat)

PÁTER ULRIK Igen. *(keresztet vet)*

TISZTVISELŐ Azért nem kell aggódnia. A gróf már megvásárolta. A kép is, a fa is lekerül a Budakeszi templomba. Ott is imádkozhatnak hozzá. Látja, semmi más nem sérül, csak a maguk büszkesége, azért pedig nem kár. Szegénységet fogadtak, nem?

PÁTER ULRIK De.

TISZTVISELŐ Akkor még azért sem panaszkodhatnak, hogy elveszítenek valamit. Akinek nincs mit vesztenie, az nem fél. Állítólag él itt egy remete. Álljon be hozzá!

PÁTER ULRIK Csak élt. Ketten voltak, mindketten a temetőben nyugszanak már. Életük nagy részében ezt a helyet őrizték, és gondozták. Gondolom a császár az ő sírjukra is igényt tart.

TISZTVISELŐ *(zavarában témát vált)* Ez nem az én dolgom. Menjen a dolgára és csomagoljon. Ez a templom, a kolostor és a rend is megszűnik. Fogadja el, vagy ne fogadja el, akkor is így lesz.
(kimegy a színről)

FERENC Mi lesz velünk atyám?

PÁTER ULRIK Amit Isten akar.

FERENC És az út? Konstantinápolyban számítanak ránk.

PÁTER ULRIK Elutazol, Ferenc. Sem a császár, sem semmi más nem másíthatja meg a fogadalmat. Összegyűlt valamennyi, meg kell próbálnunk. Holnap utazol.

FERENC De atyám! Csak egy hónap múlva várnak minket.

PÁTER ULRIK *(csittólal felemeli kezét)* Holnap indulsz. Két társaddal Fehérváron találkozol. A pénz náluk lesz. Nem sok, de talán elég a kiváltáshoz. György atya jól beszél a törökök nyelvét.

FERENC Igen, atyám!

PÁTER ULRIK Ha sikerrel jártok, ne ide gyere vissza. Majd megmondják, hol fogadnak be. Ha pedig ott kell maradnod...

